

Αραβί. χερσὶ ἰσρὶ Ἰμὶ Ἰβρ
ἔγρησι ἄγες Γεῦργος ὁ σερ ἰδς
J. A. 8. 306

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΟΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΝ
ΤΟΥ ΧVII ΑΙΩΝΟΣ ΕΒΛΙΓΙΑ ΤΣΕΛΕΠΗΝ *)

• Θεωρία Αθ
τ. Ζ. 1936
σ. 154-155

Κατὰ μετάφρασιν ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ

Κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, ὅτε ὁ Γιάνκο υἱὸς τοῦ Μαδριάν ἐπεχείρησε νὰ κτίσῃ τὸ φρούριον τῆς Κων/πόλεως ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ γνωστὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ βασιλεὺς Γεγονιάν, ὅστις ἦτο ἀπαράμιλλος εἰς τὴν γεωμετρικὴν ἐπιστήμην, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διοχετεύσῃ ἐντὸς τῆς Κων/πόλεως τὸν ῥοὺν τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως, (παράδοσις), διήνοιξε τάφρους καὶ διώρυγας μετὰ (τὴν συνδρομὴν) πεντακοσίων χιλιάδων ἐργατῶν, ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ, τῶν καλουμένων: «Λεμιρ-Καποῦ» (Σιδηρὰ Πύλη) καὶ «Ταχταλή» (σανιδωτός), μετὰ δ' ἑπτὰ ἔτη συνεχοῦς ἐργασίας κατόρθωσε νὰ φέρῃ τοὺς ὄχτους τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀζαδλή (Ἐλεύθερα) παρὰ τὴν Κων/πολιν. Προσελθὼν τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Γιάνκο εἶπε: «Ἴδου ἐνταῦθα ἐγκατοθέτησαν τὸν Δούναβιν (αὐτοῦσιον). Ἴδου πῶς τὸν ἔφεραν ἐνταῦθα ὑποσηκλήσαντες αὐτὸν ὡσεὶ σύροντες μίαν γυναῖκα ἀπὸ τῆς κοίτης τῆς».

Μόλις, ὅμως, ὁ βασιλεὺς ἐπορεύθη νὰ παραφέρῃ τὴν ὡς ἄνω φράσιν, ὁ Δούναβις, ἐπὶ εἶχεν ἤδη εἰσελθεῖ εἰς τὴν Κων/πολιν καὶ διαφύσκειν διὰ μέσου τοῦ Γεην-Μπαχτῶν εἶχεν ἐκθίσει καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον εἰς τὴν Λάνγα-Καποῦ (Βλακίκα) ἔβηκεν ἀφαιδῶς ἀφαντος (ὁ ῥοὺς αὐτοῦ) ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ Ἀζαδλή, μόνον δ' ἐν μέρος αὐτοῦ (τοῦ ποταμοῦ) ἀνεφάνη εἰς τοὺς παραδοτικαίους μύλους πλησίον τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, τοῦ Χισάο, τοῦ Πουνάο-Χισάο καὶ τοῦ Παραβαδῆ, ἕτερον δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεφάνη εἰς τὰς κωμοπόλεις ταύτας τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Τσεκμεδζέ. Διὰ τοῦτο καὶ νῦν εἶναι ἐμφανεῖς οἱ ὄχτοι (ὄπαι) τοῦ Δουνάβεως ἐνταῦθα.

Εἰς τὴν λίμνην ταύτην ἀλιεύονται τὰ εἰδικῶς εἰς τὸν Δούναβιν ἀνήκοντα εἶδη ἰχθύων: ἀντακαῖος, μύραινα καὶ ἐν ἕτερον εἶδος (φωσφορίζοντος καὶ θορυβοῦντος) ἰχθύος.

Ὅτε, ἡμέραν τινὰ ἐκαθήμεθα εἰς τὴν παράλιον ἔπαυλιν τοῦ ἐκ Τὸπ-Καποῦ Μαχμουτ Ἀγά πλησίον τῆς ὄχθης τῆς λίμνης Τσεκμεδζέ, οἱ ἀλιεῖς συνέλαβον ἓνα μικρὸν ἀντακαῖον καὶ ἔστειλαν αὐτὸν δῶρον εἰς τὸν Σουλτάνον Ἰμπραχίμ Χάν. Δῆλον ἡμῖν, ἐκ τούτου, κατέστη, ὅτι εἰς τὴν λίμνην ταύτην ὑπάρχει ῥοὴ ἐκ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης, δὲν εἶναι πολὺ πικρόν.*)

*) Παράδοσις μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ὑπῆρχεν ὅτι ἡ εἰς τὸ παρὰ τὸν Ἀγ. Στέφανον τσιφλικιον τοῦ στέμματος Ἀληβένκιοι ὑπάρχουσα δεξαμενὴ ἦτο πλήρως νεροῦ προερχομένου ἐκ τοῦ Δουνάβεως: εἰς δὲ τὸ τσιφλικιον Γιαρὶμ μπουργού (παρὰ τὸν ἐπὶ τῆς σιδηρ. γραμμῆς Κων/πόλεως—Ἀδριανουπόλεως σταθμὸν Σπάτα κουλέ) ὑπῆρχε κρήνη ὀνομαζομένη Τούνα σογγιού (= ὕδωρ Δουνάβεως).

νὸν ὕδωρ. Πᾶσαι αἱ οἰκίαι αὐτῆς εἶναι κεραμοσκεπεῖς. Τεμένη (μυράμ-
πια) ἔχει ἐν ὄλῳ δεκαεπτὰ, ἐξ ὧν τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου τέμενος: «Τεκέ-Δζαμί»
εἶναι μολυβδοσκεπές και με ἓνα μπαρέν.

Ὁ μωδρσεές τοῦ τέμενους ἀνήκει εἰς τὸν Ἀπτοουσελάμ Βέην. Τὸ ἐν
τῇ ἀγορᾷ τέμενος «Τσαοσὴ Ἀσσιῦ» (= Τσαοσὴ Ἀσσιῦ, ἔκαστος
Πυροβολικοῦ) πρὸς νότον, διηλθόμεν τὰ χωρία «Δαοῦτ Πασᾶ Μπαχτσεσί»,
«Τασλή» (τόπος πετρώδης) και ἄλλα καλῶς καλλιεργημένα χωρία και
ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κωμόπολιν: «Τσεκμεδζέ-σαγήρ» (= Κιουτσουκ Τσεκ-
μετζέ, μικρὸν Ζεῦγμα), ἣτις εἶναι ἔδρα τοποτηρητοῦ ἱεροδικαστοῦ ὑπὸ
τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μολλά τοῦ Ἐγιούτ.

Τὸ φρούριον αὐτῆς κείμενον ἐπὶ τῆς παραλίας εἶναι πολὺ ἠρειπωμέ-
νον, ἡ δὲ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ
ἡμισυ ἐπὶ λίου ἐδάφους, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἡμισυ ἐπὶ κλιτύος ὄρους, ἔχει
δ' ἐν ὄλῳ ἑξακοσίας οἰκίας με ἀμπέλους και κήπους και με ἄφθονον ὑγει-

1) Μετάφρασις τῶν σελ. 289—304 τοῦ Γ'. τ. τοῦ Σεγιαχεναμέ Ἐβλιγὰ
Τσελεπῆ. Ὅλιγα τινὰ περὶ τοῦ Σεγιαχεναμέ και τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ, μετὰ με-
ταφράσεως τῶν περὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης πληροφοριῶν αὐτοῦ ἔν τε IV (σελ.
113—128) και V (σελ. 217...) «τῶν Θρακικῶν».

2) Λόγω οἰκονομίας χρόνου και ἐλλείψεως καταλλήλων πηγῶν και βοηθημά-
των, ἐδικῶν διὰ τοὺς κλάδους τῶν ἀπαιτητικῶν ἐπιστημῶν δὲν συνοδεύονται
τὴν φορὰν ταύτην, αἱ περαιτέρω μεταφράσεις με ιστορικο-γεωγραφικὰς, γλωσσι-
κάς, χρονολογικὰς, κριτικὰς κ.λ. σημειώσεις. Ὁ Ἐβλιγὰ Τσελεπῆς, ὡς γνωστὸν,
περιέγραψε πλείους ὅλας μέρη τῆς Ἑλλάδος: Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν,
Στερεάν Ἑλλάδα (ἰδίᾳ τὰς Ἀθήνας), Πελοπόννησον (μὴδὲ τὸ Μόστρα ἐξαιρου-
μένου), τὰς νήσους κ.λ. εἰς 600 περίπου σελίδας τοῦ VIII τ. Αἱ πληροφορίες αὗται
εἶναι λίαν περίεργοι και πολύτιμοι διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Εἰς τὴν ἔργον θά-
ητο, ὅπως ἡ Ἀκαδημία, τὰ Πανεπιστήμια καὶ καὶ Ἀρχαιολογικαὶ και λοιπαὶ
ἐπιστημονικαὶ ἐταιρίαι χρησιμοποιήσωσι ταύτας διὸ τὰς μετὰ τὴν κριτικὴν ἐπεξερ-
γασίαν τῶν. Θεωρῶ καθήκον μου νὰ ἐπισημώσω ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν τῶν ἐ-
παϊόντων ἐπὶ τοῦ Σεγιαχεναμέ.

εἶναι ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σηράν Ἀγᾶ. Ἐχει εἰσέτι ἕνδεκα μεγάλα και
μικρὰ μολυβδοσκεπῆ χάτια και διάφορα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, με

Ἀμέριμοι φίλοι και ζεῦγη ἔρωτικὰ ἐπὶ ἀκατίων ἔρχονται εἰς τὰς λί-
μνας: τοῦ Τσεκμετζέ τούτου (πρὸς διασκέδασιν), ἀλιεύουσιν ἰχθύς:
(πλάτακα) (ψήσας κοιν. πησιά) και τηγανίζοντες αὐτούς, τρυφεροὺς και
νωποὺς ἐντὸς βουτύρου νοποῦ, γεύονται τούτων (μετ' ἀπολαύσεως πο-
θητῆς).

Οὐδὲν ὑπάρχει ἐφάμιλλον και παρόμοιον με τὸν πλάτακα εἰς ὄλην